

Stratejik ve Sosyal Arařtırmalar Dergisi

ISSN: 2587-2621

Volume 4 Issue 3, November 2020

ORCID ID: 0000-0002-9528-5912

Makale Gönderim Tarihi: 10.01.2020

Makale Kabul Tarihi: 10.12.2020

DOI: 10.30692/sisad.803159

ULUSAL EKONOMİK GÜVENLİK VE ÇÖZÜMLERİ

National Economic Security and Its Solutions

Lale VELİYEVA

Doç. Dr.

Sumgayit Devlet Üniversitesi, Ekonomi Bölümü

lale-sdu@mail.ru

Özet: Makale, ekonomik güvenlik sorunlarını, ulusal güvenliğin temel unsurlarından biri, değerlendirmesi ve krizle mücadele önlemleriyle bağlantılı olarak ulusal ekonomik güvenliğini sağlamanın yolları olarak görüyor.

Ekonomik güvenliğin sağlanması, geleneksel olarak ülke nüfusunun normal yaşam koşullarının sürdürülmesi, ulusal ekonominin kaynaklarla sürdürülebilir şekilde sağlanması, ulusal ve devlet çıkarlarının tutarlı bir şekilde uygulanması için en önemli koşullardan biridir. Ulusal güvenliğin ayrılmaz bir parçası olarak ekonomik güvenliğini sağlama ihtiyacı, kriz zamanlarında önemli ölçüde artmaktadır. Ekonomik sistemin gelişme özelliklerinin yetersiz değerlendirilmesi, faktörleri ve kriterleri toplumda istikrarın sürdürülmesine yönelik mekanizmalar üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir, ekonomik tazminat ve istikrar programlarının geliştirilmesi ve uygulanması için fırsatları sınırlar.

Modern zamanlarda, ekonomik güvenliğini sağlamaktan ziyade, analizi acil bir sorun olmaya devam ediyor. Bu nedenle, herhangi bir toplumda bir ekonomik güvenlik stratejisi geliştirirken ekonomik risk faktörlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi gerekir. Bu da özel beceriler ve ekonomik güvenlik sorununun uygun bir analizini, spesifik özelliklerinin incelenmesini gerektirir. Bunun için ekonomik güvenlik göstergeleri sistemini ayrıntılı olarak incelemek gerekir.

Herhangi bir ülkenin ekonomik güvenliği, ulusal ekonomisinin gelişmişlik düzeyine, ekonomik güvenliğin sağlanmasındaki ulusal çıkarlara, ulusun sağlıklı veya sağlıklı ahlak düzeyine, ayrıca sosyal kalkınmanın yönüne, ülkenin savunma potansiyelinin nasıl kullanılacağına vb. bağlıdır.

Anahtar Kelimeler: ulusal güvenlik, ekonomik güvenlik, krizle mücadele önlemleri, ekonomik güvenlik kriterleri.

Abstract: The article considers the problems of economic security as one of the key elements of national security, its assessment and ways to ensure national economic security in connection with anti-crisis measures.

Ensuring economic security is traditionally one of the most important conditions for maintaining the normal living conditions of the population, sustainable provision of the national economy with resources, consistent implementation of national and state interests. The need to ensure economic security as an integral part of national security is growing significantly in times of crisis. Inadequate assessment of the development characteristics of the economic system, its factors and criteria has a negative impact on the mechanisms of maintaining stability in society, limits the opportunities for the development and implementation of economic compensation and stabilization programs.

In modern times, rather than ensuring economic security, its analysis remains an urgent problem. Thus, the study and assessment of economic risk factors is required when developing an economic security strategy in any society. This, in turn, requires special skills and a proper analysis of the problem of economic security, the study of its specific features. For this, it is necessary to study in detail the system of economic security indicators.

The economic security of any country depends on the level of development of its national economy, national interests in ensuring economic security, the level of healthy or unhealthy morality of the nation, as well as the direction of social development, how to use the country's defense potential, etc.

Keywords: national safety, economic safety, anti-recessionary actions, criteria of economic safety.

GİRİŞ

Ekonomik güvenlik, ulusal ekonominin bağımsızlığını, istikrarını ve dayanıklılığını, sürekli yenilenme ve kendini geliştirme yeteneğini sağlayan bir dizi koşul ve faktördür. Ulusal güvenlik sistemindeki ekonomik güvenlik, ülkenin güvenilir savunma kabiliyetinin sağlanması, toplumda sosyal istikrarın sağlanması ve çevre felaketlerinden korunması gibi bileşenlerle organik olarak bağlantılıdır. Buradaki her şey birbirine bağlıdır ve bir yön diğerini tamamlar: zayıf ve verimsiz bir ekonomide askeri güvenlik olamaz, tıpkı sosyal çatışmaların olduğu bir toplumda olduğu gibi ne askeri güvenlik ne de etkili bir ekonomi mümkün değildir. Böyle bir ilişkiyi vurgularken, belirleyici, temel rolün ekonomik güvenliğe ait olduğu akılda tutulmalıdır. Ekonomik güvenliğin kendisi çok karmaşık bir iç yapıya sahiptir. Gerçek süreçlerin analizi ve harici deneyimin değerlendirilmesi, üç önemli bileşeni ayırt etmemize olanak tanır:

- Ekonomik Bağımsızlık: Modern dünya ekonomisinde mutlak değildir. Uluslararası iş bölümü, ulusal ekonomilerde birbirine bağlıdır. Bu bağlamda ekonomik bağımsızlık, devletin ulusal kaynaklarını, verimliliğini ve ürün kalitesini kontrol etme, ekonominin rekabet edebilirliğini ve dünya ticaretine eşit katılımını sağlama, bilimsel ve teknolojik kazanımların iş birliği ve değişimini sağlama;

- Ulusal Ekonominin İstikrarı ve Esnekliği: Mülkiyetin tüm biçimleriyle korunması, girişimcilik faaliyeti için güvenilir koşullar ve garantilerin oluşturulması, durumu istikrarsızlaştırabilecek faktörlerin önlenmesi (suç yapılarıyla mücadele, gelir dağılımındaki ciddi farklılıkların yadsınması vb.) tutar;

- Kendini Geliştirme ve İlerleme Eksikliği: Bu, günümüzün dinamik olarak gelişen ülkesi için özellikle önemlidir. Yatırımlar, ulusal ekonominin istikrarı ve kendini koruması için gerekli ve temel koşullardan biri haline geliyor, yenilik için elverişli bir ortam yaratıyor, üretimin sürekli yenilenmesi, mesleki eğitim ve işçilerin genel kültürel düzeyini yükseltiyor. Bogomolov V, A. (2006: 98).

Güvenlik ihtiyacı, insan toplumunda içgüdüsel ve bilinçli olarak gelişmiştir. Ekonomi sözlüklerinde "güvenlik" kelimesi "tehlikesiz bir devlet, yani tehlikeden korunma" olarak yorumlanır ve ekonomistler güvenliği "tehlike yok, güvenlik, güvenilirlik" olarak yorumlar.

İnsanlığın asırlık tarihi, eski zamanlarda güvenlik sorununun herhangi bir sosyal yapıdaki en önemli sorun olarak kabul edildiğini göstermektedir.

Yirminci yüzyılın sonunda "güvenlik" kavramı genel sistem kavramları arasında özel bir yer tutmaya başladı. Bu gerçek, insani gelişmenin şiddetlenmesi, kitle imha silahlarının (nükleer) ortaya çıkışı, uluslararası terörizmin yayılması, bilimsel ve teknolojik ilerlemenin gelişmesiyle

açıklanmaktadır. Bilgisayar ve yüksek teknoloji kullanımı, ticaretin hızlanmasına ve sermaye girişlerinin artmasına neden oldu. Bu bir yandan ülkelerin ekonomik büyümesine katkı sağlarken, diğer yandan sadece iş dünyasında değil, devletin faaliyetlerinde de tehlike bölgesini genişletmiştir.

Aynı zamanda, toplumun güvenliği belirli bir tarihsel kategoridir ve farklı bağlamlarda farklı örgütsel biçimlerde görüldüğü, başka yollarla elde edildiği ve kendi amaçlarına tabi olduğu akıld tutulmalıdır.

Azerbaycan'da güvenlik, acil durumlarda krizin etkilerini gidermek için kaynakların seferber edilmesine izin veren devlete ait tek bir ulusal ekonomik kompleks aracılığıyla sağlandı; askeri tehditlere dayanabilecek bir ordu ve savunma endüstrisi; devletin güvenliğini küresel ölçekte sağlayan bir güç örgütü; birleşik ulusal politika, ekonomik eşitleme ve imtiyazsızlara yardım.

1991 yılında siyasi bağımsızlığını kazanan Azerbaycan Cumhuriyeti artık bağımsız bir devlet olarak varlığını sürdürüyor. Bağımsızlık yıllarında Azerbaycan Cumhuriyeti ekonomik güvenliğin sağlanması açısından çok yol kat etti. En büyük önem ulusal ekonomik güvenliğe verildi. Ulusal güvenlik kavramı hayati bir siyasi konudur ve ekonomik açıdan herhangi bir devletin ekonomi politikasının ana içeriğidir.

Ekonomik güvenliğin sağlanması, ülkenin sosyal, çevresel, ahlaki ve askeri çıkarlarının temel önceliklerinden biridir, gerçek ve potansiyel iç ve dış etkilerin, krizlerin, doğal afetlerin etkisini en aza indirgeyerek bireyin, toplumun ve devletin kapsamlı gelişimi için elverişli koşullar yaratmaktadır.

Azerbaycan Cumhuriyeti'nin bağımsız bir devlet olarak kurulmasının ilk yıllarında "Güvenlik" Yasası kabul edildi. Bu yasa, güvenliği, bireyin, toplumun ve devletin hayati çıkarlarının iç ve dış tehditlerden korunma durumu olarak tanımlar. Güvenlik, güvenlik alanında birleşik bir devlet politikası, bireyin, toplumun ve devletin hayati çıkarlarına yönelik tehditlere uygun ekonomik, politik, örgütsel ve diğer nitelikte bir önlem sistemi uygulanmasıyla sağlanır. Azerbaycan'ın ulusal güvenliğini sağlamak için bir dizi görevi tanımlamanın bir sonraki adımı, Azerbaycan Cumhuriyeti Ekonomik Güvenlik Stratejisinin geliştirilmesiydi. Devlet Ekonomik Güvenlik Stratejisi, ekonomik alanda ulusal çıkarları sağlamak ve ülkenin ekonomik güvenliğini korumak için geliştirilmiştir. Öncelikle Ekonomik Güvenlik Stratejisinin bir bütün olarak ülke milli güvenliğinin ayrılmaz bir parçası olduğu tespit edildi. Strateji, toplumun bireysel, sosyal, ekonomik ve askeri-politik istikrarı ve devlet bütünlüğünün güvenliği, dış tehditlere dayanma kabiliyeti için elverişli koşullar yaratan ekonominin gelişmesini sağlamak için tasarlanmıştır.

Ulusal ekonomik güvenliğin sağlanması, aşağıdaki büyük tehditlerle mücadele etmeyi gerektirir: Sençagov V, K. (2005:235)

- Mülkiyet eşitsizliği ve yoksulluğun artması;
- Bölgelerin sosyo-ekonomik gelişiminde artan eşitsizlik;
- Toplumun ve ekonomik faaliyetin kriminalize edilmesi.

2. Yöntem

Dronov'a göre ekonomik güvenlik, ülkedeki ekonomik varlıkların faaliyetlerinin güvenilirliğini garanti eden ve bunu otomatik olarak sağlayan bir rejim, bir durum, bir saldırı atmosferidir. Devlet tarafından yaratılan şartlar ve koşullar, ekonomik varlıkların ekonomik faaliyet rejimini, durumlarını ve saldırgan atmosferini sağlar. Dolayısıyla ülke ekonomisine yönelik tehditleri engelleyen bu gereklilikler ve koşullar, gerekli ekonomik güvenliği sağlayacak mekanizmalardır. Ekonomik güvenliğin özü ve içeriği, nicel ve nitel özelliklerini ifade eden kriterler ve göstergeler tarafından belirlenir. Kriterler ise ekonomik güvenlik göstergeleri aracılığıyla ifade edilir. Göstergeler, herhangi bir ekonomik sürecin veya olayın nicel ve nitel özellikleridir.

Ülkenin ulusal çıkarları, ekonomik güvenliğin gerekliliklerini karşılayan ekonominin durumunun kriterleri ve parametreleri şeklinde formüle edilir:

- Ekonominin genişletilmiş bir üretim tarzında işleyebilme yeteneği;
- Nüfusun kabul edilebilir yaşam standartları;
- Finansal sistemin istikrarı;
- Dış ticaretin rasyonel yapısı;
- Ülkenin bilimsel potansiyelini korumak ve muhafaza etmek;

- Tek ekonomik alanın ve çok yönlü uluslararası ekonomik ilişkilerin korunması;
- Toplumun suç sayılmasının önlenmesi;
- Ekonomik süreçlerin gerekli devlet düzenlemesini belirlemek ve sağlamak.

Ekonomik güvenliği sağlamayı amaçlayan ekonomik politika önlemleri ve mekanizmaları açısından aşağıdaki hükümler önerilmiştir:

- 1) Ekonomik güvenliğin marjinal değerlerinin nicel parametrelerinin stratejisini uygulamak için ekonomik alanda ülkenin ulusal çıkarlarını tehdit eden aşırı kalkınmayı sağlamak;
- 2) Ekonomik güvenliği sağlama mekanizmasının en önemli unsurlarından biri - ekonomik güvenliğe yönelik tehditleri belirleyen faktörlerin izlenmesi ve tahmin edilmesi;
- 3) Ülkenin sosyo-ekonomik kalkınması için tahminlerin ve programların hazırlanmasında ekonomik güvenlik sorunlarını, devlet bütçelerini, ayrıca mevzuatı, mali ve ekonomik konulardaki diğer normatif yasal düzenlemeleri dikkate almak.

Ekonomik güvenliği sağlamak için, devletin faaliyetleri aşağıdaki ana alanlarda yürütülmelidir:

- Ekonomik kalkınmanın gerçek ve öngörülen parametrelerinden ekonomik güvenliğin eşik;
- Mevzuatın ve diğer normatif yasal düzenlemelerin hazırlanması dahil, ekonomik güvenliğe yönelik tehditleri önlemek için uygun önlemlerin uygulanması;
- Finansal ve ekonomik kararları ekonomik güvenlik perspektifinden araştırmak.

Şu anda ekonomik alanda Azerbaycan'ın milli çıkarlarına yönelik talepler önemli ölçüde artmıştır. Milli Güvenlik Kavramında tanımlanan milli menfaatlerin gerçekleştirilmesi, ancak sürdürülebilir ekonomik kalkınma temelinde mümkündür. Ekonomik alanda ulusal güvenliğe yönelik tehditler karmaşıktır ve düşen GSYİH'yi, azalan yatırım ve yenilik faaliyetlerini, bilimsel ve teknolojik potansiyeli, ihracat arzında yakıt, hammadde ve enerji bileşenlerinin baskınlığını vb. içerir. Ek olarak, Stratejinin temel hükümlerine bağlılık dengeli yönetim kararlarını kolaylaştırmıştır. Sosyal alandaki tehdit, yoksulluk sınırının altında yaşayanların sayısının artmasıdır. Bütün bunlar, ülkenin ulusal güvenliğini sağlamak için radikal önlemler gerektirmektedir.

Bu amaçlar doğrultusunda, ülkedeki yoksulluğu azaltma stratejik görevi son yıllarda çözülmüştür. Tüm bu önlemler ülkede istikrarın sağlanmasına yöneliktir.

Ekonomik güvenliğin bileşeni aşağıdaki ana bileşenlerden oluşur:

- Devletin özel ulusal-devlet çıkarlarının ve hedeflerinin tanınması (bu çıkarlar hem ülke içinde hem de yurt dışında mevcuttur),
- Devlet egemenliğinin ve bağımsız ekonomik kalkınmanın korunması,
- Ülkenin uluslararası konumunu, dünya iş bölümündeki değerli yerini, üretimde, dünya ticaretinde, uluslararası finans ve bankacılık sistemlerinde uzmanlaşmayı ve iş birliğini sağlamak,
- Kendini savunma ve kendini geliştirmenin sağlanması.

Ulusal çıkarların korunması, iç ekonominin gelişmesini, toplumda sosyo-politik istikrarı ve ulusal çıkarların uygulanmasını ve korunmasını sağlayacak mekanizmaların geliştirilmesi ve uygulanması yoluyla devlet kurumları tarafından belirlenir.

Ekonomistler, Sençagov V, K. (2002:87), ekonomik güvenliği, ulusal çıkarların, bir bütün olarak ülkenin sosyal odaklı kalkınmasının ve yeterli savunma potansiyelinin sağlandığı ekonominin durumu ve güç kurumları olarak tanımlarlar. Aşağıdaki ekonomik güvenlik türleri ayırt edilmelidir:

- Finans,
- Enerji,
- Askeri,
- Savunma,
- Savunma sanayi,
- Bilgi ve gıda güvenliği vb.

Mali güvenlik, devletin, kamu otoritelerinin ve piyasa kurumlarının işleyişi için genel ekonomik koşulları bir dereceye kadar sağlayabildiği bir finans ve bankacılık sistemi durumudur.

Enerji güvenliği özellikle önemlidir. Enerji, her türlü insan faaliyetini sağlayan evrensel bir üründür.

Savunma güvenliği, devletin dış tehditleri yansıtmaya yeteneği ile karakterizedir. Bu bağlamda

ülkedeki jeopolitik durumun belirlenmesi ve ulusal güvenliği tehdit eden unsurların değerlendirilmesi gerekmektedir:

Ordunun nicel ve nitel bileşimi, yapısı,

Muharebe ve ahlaki eğitimi,

Savunma yapılarının kalitesi,

Sınır teşkilatı,

Tüm yapıların durumu ve kalitesi.

Savunma sanayi güvenliği, savunma sanayi kompleksinin durumudur. Bu devlet, modern silahların ve askeri teçhizatın yaratılması, silah üretme kabiliyetine sahip kuvvetlerin durumu, yeni, modern silah türleri geliştirebilen araştırma ve geliştirme organizasyonlarının durumu ile karakterizedir.

Ekonomik çıkarlara ve tehditlere karşı koymak için bir dizi öncelikli önlem ve hedef vardır. Şu anda ulusal ekonomik güvenlik sorunlarını güç kullanarak çözmek imkansızdır.

Dünya ekonomisinin küreselleşmesi bağlamında, uluslararası karşılıklı bağımlılığın ve ekonomik gücün büyümesi artarak devam etmektedir.

Sonuç olarak, zorlamanın motivasyonuna gittikçe daha fazla alan verir. Ekonomik faaliyet seviyesinin değerlendirilmesi hesaplamalarla belirlenir. Tüm göstergeler, ekonomik faaliyet faktörlerinin nicel oranını yansıtır. Bu, ekonomik çıkarları tehdit eden çeşitli üretim unsurlarının ekonomik gelişimini etkileyen faktörleri içerir. Bu göstergeler, ülkenin finansal sisteminin gelişme göstergelerini, sosyal alandaki refah göstergelerini, dış ekonomik faaliyetteki başarı göstergelerini içerir. Göstergelerin nicel değeri, uluslararası siyasi ve askeri duruma göre değişebilir. Belirli tehditlerin seviyesi, bilimsel ve teknolojik keşiflere ve insanların, toplumun ve devletin ihtiyaçlarındaki değişikliklere bağlıdır. Düşük ve yüksek niceliksel sapma göstergeleri, ulusal çıkarlar açısından dalgalanmaların sınırlarını yansıtan eşiklerdir.

Yukarıdakilere dayanarak, ekonomik güvenlik seviyesini değerlendirirken, eşik (kritik) değerlerin, ekonominin temel ancak ikincil özelliklerini ve devletin ulusal çıkarları olan üretim unsurları ve faktörleri arasındaki ilişkiyi tam olarak yansıtmaması gerektiği sonucuna varılabilir. Uluslararası analiz için bir fırsat sunarken, eğilimler ve güçler tehditlere karşı koymak ve ulusal ekonomik çıkarları korumak için açık olmalıdır. Kritik değerler, ekonomik faaliyetin gerçek durumunu tartışmasız bir şekilde karakterize eden belirli bir özellik olan ekonomik güvenlik açısından tanımlanmalıdır. Dzliev M, I., Ursul A, D. (2003:236)

Hedef tahsis süreci çok yönlüdür. Ülke ekonomisindeki durumun gerekli özelliklerini her zaman tam olarak yansıtmadıkları için, karar verirken bir veya iki parametrenin sapmaları her zaman dikkate alınır. Ulusal özellikler, yurtdışında geliştirilen ve uygulanan tek tip göstergelerin kullanımına büyük dikkat gerektirir. Ölçtüğümüz ekonomik durumun ekonomik durumla kritik bir tarafsızlık olması mümkündür. Farklı ölçümler için kabul edilebilir olduğunu söyleyebileceğimiz bir istatistiksel sonuç toplama yöntemi vardır. Kabinin resmi hesaplamasında ekonomik faaliyet sürecini ve gelişme dinamiklerini açıklayın ve önemli göstericilerin tanıklarına izin vermemektedir.

3. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Ekonomik güvenlik seviyesinin değerlendirilmesi, gerçek seviyenin parametreleri ile yakın gelecek için parametre tahminlerinin karşılaştırılmasıyla gerçekleştirilir. Ekonomik güvenliği sağlamak için ekonomik politika yönlerini seçerken karşılaştırılabilir.

Pek çok göstergeden, ekonomik kalkınmanın kritik "acı noktalarını" yansıtan göstergeleri ayırt etmek gerekir. Bu göstergeler, ekonomik güvenliğin bir ölçüsü olarak kullanılır. Ekonomik güvenliğin eşik değerleri, herhangi bir finansal ve ekonomik göstergenin sınırlayıcı değerleridir ve bunların fazlası, ekonominin normal işlemlerini imkansız kılar.

Birinci eşik grubu, birinci seviye makroekonomik eşik değerleridir. Bu grup, ülkenin ekonomi alanındaki ulusal çıkarlarının temel özelliklerini ve ekonomik güvenliğe yönelik tehditleri yansıtır. Bu sınır grubu, devlet açısından önemlidir. Ekonomistler, bu grup için eşik sayısının küçük olması gerektiğine inanmaktadırlar.

İkinci grup eşikler, ikinci seviyenin makroekonomik doğasının eşikleridir. Bu grubun göstergeleri, birinci grubun göstergelerinin özelliklerini ortaya koyar, tamamlar ve aynı zamanda ulusal öneme sahiptir.

Üçüncü eşik grubu, işlevsel ve endüstriyel eşiklerdir. Ekonomik güvenlik alanındaki ulusal çıkarları, sektör içi düzeyde ve ekonominin bireysel sektörleri düzeyinde ayrıntılı olarak yansıtırlar. Bu grup, ekonomik güvenlik ile ulusal güvenliğin diğer yönleri arasındaki sınırdaki bulunan tehditleri karakterize eden eşikleri içermelidir. Bunlar demografik, sosyo-politik, savunma sanayi güvenliği ve insan sağlığı konularını içerir. Bu eşik grupları, insanların yaşamlarının sorunlarını yansıttığı için önemlidir.

Dördüncü bölge grubu, bölgesel güvenlik eşikleridir. Her bölgenin ekonomisinin, listenin oluşumuna yansıtılması gereken kendine has özellikleri vardır.

Eşik değerleri yaratmanın zorluğunun her zaman hesaplamalara ve matematiksel işlemlere karşılık gelmemesi olduğu unutulmamalıdır. Bu bağlamda, diğer ülkelerle tespitite normatif yöntemin, uzman değerlendirme yönteminin veya benzeri bir yöntemin kullanılması önerilmektedir.

Örneğin, gelişmiş bir piyasa ekonomisi için, bütçe açıkları için mümkün olan maksimum sınırlar, savunma harcamalarına yönelik kısıtlamalar, işsizliğe getirilen kısıtlamalar ve zengin ile yoksul arasında servetin dağıtımına ilişkin kısıtlamalar vardır.

Ekonomik güvenlikte sınırları belirlemenin önemi düşünüldüğünde, Amerikalı bilim adamı Nobel Ödülü sahibi V. Leontiev'in görüşüne başvurmak gerekir. V. Leontiev, piyasa ekonomisi kurumlarının ve araçlarının zayıf gelişmesiyle geçiş ekonomisinin önemli değişiklikler geçirdiğini kaydetti.

Ekonomi, durumunu karakterize eden binlerce göstergeye sahiptir. Örneğin, resmi tablolar sosyo-ekonomik gelişmeyi tahmin etmek için 300'den fazla gösterge kullanır. Ekonomistler, halkı yaklaşan tehlike konusunda uyarma konusunda en yüksek hassasiyete ve yeteneğe sahip olabilecek bu tür bir dizi göstergenin kullanılmasını önermektedir. Bunlar, her şeyden önce üç göstergedir: Tüketici fiyatları, döviz kuru ve nüfusun geliri.

Daha geniş anlamda, birbiriyle oldukça yakından ilişkili 19 güvenlik göstergesinin kullanılması önerilir:

- GSYİH Hacmi,
- Tahıl hasadı,
- Sabit varlıklara yatırım (GSYİH'nin yüzdesi),
- Savunma harcamaları (GSYİH'nin yüzdesi),
- Sivil bilim harcamaları (GSYİH'nin yüzdesi),
- Yenilikçi ürünleri paylaşmak,
- Makine mühendisliği ve metal işleme ürünlerinin toplam üretim içindeki payı,
- Nüfusun yaşam standartlarının altında gelire sahip nüfusa payı,
- Kişi başına düşen ortalama gelirin en zengin nüfusun % 10'u ve en yoksul nüfusun (kez) % 10'u,
- İşsizlik oranı,
- Kazanç seviyesi (M2),
- Devletin iç ve dış borcu,
- Bütçe açığı (GSYİH'nin yüzdesi),
- Enflasyon oranı,
- Yıl sonundaki altın ve döviz rezervlerinin hacmi, vb.

En yüksek değerler listesi, ekonominin tüm önemli alanlarındaki ulusal çıkarları daha iyi yansıtacak şekilde tasarlanmıştır: Reel sektör, demografi, sosyal alan, para ve finans, dış ekonomik ilişkiler, bölgesel ekonomi, ekoloji ve suç kontrolü.

KAYNAKÇA

- Bogomolov V, A. (2006), "Ekonomik Güvenlik", Birlik, Moskova, 98-102
- Dzliev M, I., Ursul A, D. (2003), "Rusya'nın Ekonomik Güvenliğinin Temelleri", "Ekonomi", 236-237
- VI Kuşli'nin genel yayınına göre, "Devlet düzenlemesi". Çizikler, M., 2005, 301-308
- Sençagov V, K. (2002), "Ekonomik güvenlik: jeopolitik, küreselleşme, kendini koruma ve kalkınma", "Finstatinform", Moskova, 87-90
- Sençagov V, K. (2005), "Ekonomik Güvenlik", Moskova, 235-240
- "Finans, Ekonomi, Güvenlik" Dergisi № 11 (28) 2006, Nekishev A., Nekishev V. "Ulusal güvenliğe bir tehdit olarak teknolojik terörizm", Moskova, 25-30
- <http://www.kitabxana.org/>
- <http://www.kitab.az/>